

mel i sucre

nº 51

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU

- Notícies locals, del que succeeix al poble fins a l'hora de tancar el número, per l'O.C.B.
- Carta al director, de Joan Sastre Joan, on s'esposa el punt de vista d'aquest regidor en relació a la postura que va adoptar a les passades festes patronals, durant l'exposició.
- Sa batuda, composició literària de Josep Roig, on descriu les messes de batre a un temps passat no massa enfora. (la part).
- Somnis d'estiu, prosa poètica a càrrec de Joan Morey Company.
- Breu escrit sobre la problemàtica de la llengua catalana a les Illes Balears, per Xavier Moratinos Jaume
- Himne al poble de Sant Joan, de Josep Rosselló Ordines.
- El poder té por, petita crítica als fets ocorreguts a les passades festes patronals, referents sobretot a l'exposició i memòria municipal, per Joan Morey.
- Anàlisi de la política cultural del govern autònom " Un any culturalment perdut ", per la Junta Directiva de L'Obra Cultural Balear.
- Trilogia, setembre negre, per Joan Morey.
- Passatemps, encreuat i sopa de lletres, per Joan Sastre Joan.

MEL I SUCRE Num 51 Setembre
1.984. Butlletí informatiu de
l'Obra Cultural Balear a Sant
Joan

PORTADA - Dragonot que se menja
una donzella.

CONTRAPORTADA .- Sant Miquel
mata una serp de set caps.

Local social,. C/ Nou- 6

Tothom que vulgui col.laborar
que fa ci de veure algú de l'equip
de treball.

Tirada actual- 110 exemplars

Depòsit legal- 49- 1.983

Imprimeix- fot Bohigas

Preu de venda - 100 pts

--- El drac de l'O.C.B. va sortir a fer un parell de voltes a les passades festes patronals. A una de les sortides es va encendre un troç de la cara, el que li causà uns petits desperfectes.

--- Degut a les despeses del dragó i del nº 50 del Mel i Sucre, la directiva de l'O.C.B. té por de no poder acabar l'any econòmic. Si qualcú té doblers que li sobren ja ho sap.

--- Diumenge, dia 26 d'Agost, els qui guardaven l'exposició varen trobar una puça dins el Saló d'Actes de l'Ajuntament. Com és lògic l'esclafaren entre les dues ungles.

--- L'Ajuntament de Sant Joan esperà el penúltim dia de festa per posar les banderes al balcó de la Casa de la Vila: la del Consell (bandera autonòmica) i la de l'Estat Espanyol. Per altra banda al campanar de l'esglèsia des del primer dia de festa hi ventolejaven tres banderes: la de Sant Joan, la de la Comunitat Autònoma i la de la Pàtria. (La bandera falangista de dins la síquia ja no hi és, se coneix que qualcú la se'n ha duita).

--- Durant aquest mes de setembre s'han fet les clavegueres dels carrers del Sol i Mirador del nostre poble.

--- La revista Es Pi Gros de Lloritos'interessa pel Mel i Sucre. I així, al nº 17 Juliol- Agost 1.984, han publicat el polèmic article referent a la dona " Dona Sapiens Vulgaris ", article de Bestiari al nº 42.

--- Dimecres dia 5 de setembre, la Guàrdia Civil se'n dugué engrillonats un parell de joves que visitaren el nostre poble amb ànim de demanar doblers fets a la gent.

--- Obrers del Consell han vengut per fer netes les voreres dels carrers del Camp, i ja se n'han tornat.

--- El corresponsal de Sant Joan al diari Balears va fer una al·lusió al Mel i Sucre nº 50 a la seva crònica de les festes patronals de la nostra vila, a l'anomenat diari (02- 09- 84), i que reproduïm al costat.

--- Dia 29, patró de Sant Joan tingué lloc l'ofici a l'Església Parroquial. Cal destacar l'interpretació que feren durant l'ofertori del ball de l'Oferta dels Homes i l'Oferta de les Dones, els xeremiers de l'O.C.B. de la vila, juntament amb els balladors d'Aires de Pagesia de Sant Joan.

--- Dia 8 de Setembre la " verbena " dels "quintots " va esser molt renouera, hi hagué de tot molt. Darre

APARECIO EL No. 50 de "MEL i Sucre".- La publicación local de la Obra Cultural, denominada "Mel i Sucre", que un grupo de jóvenes de la localidad iniciaron tímidamente hace unos años y que se ha ido renovando y mejorando últimamente, con sus noticias, información para todos los gustos, versos, estudios, etc. acaba de sacar su número 50, al que le han dado un carácter de extraordinario. Al cumplirse un hito con esta publicación, les alentamos para seguir laborando en pro de la cultura y de una información veraz y objetiva para nuestra villa.

rament i referent a ella s'han sentit diferents comentaris pel poble: gent amb cresta, cap vermell, drogats, gent amb cadenes,.....

--- A Sant Joan ja tenim dues classes de llums pels carrers: n'hi ha de blancs (els més recents) i de grocs (els primers que posaren). se pot dir que les nits santjoaneres, a partir d'ara seran una festa multicolor.

--- Pareix esser que l'Ajuntament té pressa en acabar la via d'accés al col·legi nou d'E.G.B.. Ara fan el clavegueram per aigües brutes, i també hi ha màquines d'asfaltar.

--- L'anyada d'ametles no ha estat gaire bona. La sequetat està fent matx amb els arbres. Se diu que a certs indrets de Mallorca, prop d'un 50% d'ametlers són morts.

--- Hem rebut un comunicat de l'Ajuntament de Ciutat informant que organitza un concurs fotogràfic per als joves menors de 25 anys, o de més edat que acreditin estar cursant estudis de batxillerat, F.P. o C.O.U. Per més informació es poden dirigir a la Delegació de JOventut de l'Ajuntament de Palma C/ Almudaina - 7 - B. El termini d'admissió serà el dia 30 de Novembre d'enguany.

--- Pel proper diumenge dia 7 d'Octubre la "Peña Motorista San Juan" organitza com cada any la festa del butifarró.

--- La junta directiva de l'A.P.A. s'ha de renovar. El dia 2 d'Octubre tindran lloc les eleccions, després de les quals es coneixeran els nous membres.

--- L'Ajuntament de Sant Joan ha rebut una subvenció d'uns sis milions de pessetes per les obres d'adequantament de la via d'accés al nou col·legi d'E.G.B.

--- Dissabte dia 29 de setembre hi va haver un ple extraordinari, parlaren de les ordenances fiscals per 1.985, i del projecte de la pista poliesportiva de la plaça del Camp.

--- La Fontanella de'n Soler se va pegar foc degut a la falta de senyal d'un veí que va pegar foc a una vorerassa i llavors se'n va anar a dinar. L'organisme competent hauria de prendre mesures per a evitar aquests desgavells, sobretot en els mesos d'estiu.

--- Pareix que encara se'n recorda de ploure, i axí els darrers dies de setembre hi ha hagut tormentes disperses per diferents indrets de la nostra illa. A la vila s'han contabilitzat 52 mm d'aigua.

--- La porta i el llum del local de l'O.C.B. de Sant Joan ja estan arreglats. Ara ja podem fer feina tranquils.

CARTA AL DIRECTOR

Sr Director:

Jo, Joan Sastre Joan, D.N.I. 42.991.041, com a regidor de l'Ajuntament de Sant Joan, i com encarregat de l'organització i custòdia de l'acte de les festes patronals " EXPOSICIO DE MAQUETES, DIBUIXOS I PINTURES D'AUTORS LOCALS ", me veig obligat a posar en clar els següents punts:

a) Que com a únic responsable de l'exposició, vaig acceptar (prèvia informació al Consistori) l'ofertament d'una entitat cultural local (O.C.B.) per participar en l'organització.

b) Que l'esmentada entitat (previa consulta a l'encarregat, qui redacta aquest escrit) considerà oportú expressar al públic assistent a l'exposició un número extraordinari d'una publicació per ella editada i parcialment dedicada a les festes patronals, per la qual cosa es va posar un cartell anunciador de l'esmentada publicació.

c) Que el dissabte dia 25, i poc abans de l'obertura de l'exposició, vaig rebre la visita d'un regidor (no era el batle ni el Coordinador de Festes), que en nom propi i d'uns quants regidors més, va suggerir de retirar la publicació i el cartell anunciador de dins la sala d'actes de l'Ajuntament, on s'ha montada l'exposició. La raó principal de retirar la publicació i el cartell era que mai no s'havia fet "publicitat" d'una activitat concreta de cap entitat local dins la sala d'actes.

Recordem que fa un temps, dins la mateixa sala d'actes, va tenir lloc la presentació oficial del nº 100 d'una altra publicació local, el director de la qual me consta no ha tengut res a veure amb el cas present. Recordem també que dins els actes " Exhibició de gimnàsia esportiva ", " Recital de piano ", i donada de gelats per tothom, l'entitat o grup organitzador es va cuidar bé de fer la seva propaganda, això sí, fora de l'Ajuntament.

Com a responsable de l'organització de l'exposició, vaig escoltar atentament la suggerència, i una vegada sopesada i consultats la resta dels organitzadors, vaig decidir de no posar-la en pràctica.

d) Que el diumenge dia 26 dematí, fora cap mena d'advertència ni explicació prèvia, el cartell anunciador havia desaparegut de l'exposició per ordre d'una autoritat fins al moment desconeguda. El cartell desaparegut fou substituït per un altre en espera d'una explicació oficial del fet (del Sr batle o del Coordinador de festes).

e) Que fora haver arribat aquesta explicació oficial, el dimarts dia 28 fou retirat el segon cartell, també per ordre d'una Autoritat. Davant aquest fet, i com a únic responsable de l'exposició (previa consulta i assentiment de l'entitat col.laboradora) vaig decidir de tancar l'exposició amb l'esperança de poder aclarir la malifeta.

f) Que davant l'escepticisme i el desinterés demostrat per l'Autoritat en relació amb el tancament de l'exposició, i, per atenció a les persones que amb les seves obres i feina hi han participat, i al públic en general, vaig decidir tornar obrir les portes de l'exposició al públic, el dia 29 (dimarts, dia de Sant Joan).

Per tot això deman disculpes als participants de l'exposició i al públic per les molèsties causades pel tancament.

P.D. Aquest escrit ha estat remittit a quatre periòdics illencs i a dues publicacions locals de Sant Joan.

Ell, l'arcàngel Sant Miquel,
és una figura hermosa,
però té baix d'es seus peus
una serpentina verinosa.

¿ A on anau, Sant Miquel,
amb aquestes balancetes ?
- Jo me'n vaig a l'altre món
a pesar ses animetes
que se'n pugen en el cel.

Sant Miquel de setembre
és un snat molt valent
va matar una serpentina
que se menjava la gent sempre.

Era temps de messes. Quan l'auba trencà, els missatges i l'amo d'era ja tenien els carros carregats de garbes per fer la batuda del dia. S'ha vien hagut de deixondir prest aquell dia i anteriors de la setmana i també ho havien de fer en aquells que quedaven per endavant del mes de juliol i fins a mitjan agost. Els tres homes davallaren del sostre, una vegada abandonat el llit de palla, poc temps després d'haver sentit el crit del majoral que els arribà amb la llum pàl·lida de la Lluna. Estiraren els ossos i els músculs, feren dos gemecs per despertar totes les parts del cos i drets, que per Llevant vol nèixer un nou dia. Al coll de la cisterna una bona panxada d'aigua i d'un poal amb aquesta dues grapades refrescades per la serena a la cara per desembullar la vista i cap a la païssa a preparar les dues bísties: dos muls de bones trossades, pacients, avesats a sofrir de tot i forts com es ferro els carregaren amb el guarniment: collera, selletó, reculeres o reculants, cabeçades i riendes. Els dos missatges els tregueren a la carrera de les cases on esperaven el amjoral o l'amo d'era, els quals els ajudaven a junyir-los als carros llargs.

— Heu agafat les cordes ? — demanà el majoral.

— Sí

— Au idò, podem partir cap en es Pujol a veure si en duim aquells sis cavallons i tres garbes d'ordi que hi tenim.

I ja són partits tots quatre, trot trot, cap a aquest indret, dos a cada carro. Pel camí taopen tres o quatre carros més que provinents de la vila, corren cap a diferents bocins per garbejar.

— Bon dia !

— Bon dia que Déu mos do !

Els muls s'enfilen per la costa de Son Garrover ben falaguers. Les correjades de'n Miquel i de'n Toni els han fet entrar en calor ben aviat.

— Ja hi som !

— Voltros Miquel i Toni, posau-vos a carregar tres cavallons a cada carro, mentres mestre Joan i jo davant davant restrenyarem les garbes, Feis un bon jaç i posau-les bé que amb aquests sotrac que rebemb per aquest camí, no hem de buidar abans d'hora.

La Lluna acabava d'amagar-se darrera la serra de Maià quan el majoral i l'amo d'era ajudats dels dos missatges pegaren la darrera premuda seguida de nuu a les cordes que aguantaven el viatge de cada carro.

— No i amb un poc més la rompem amb aquesta estirada — va comentar mestre Joan — Però és que amb aquests macs i sotrac, el viatge ha d'estar ben subjecte.

— Au idò, cap a s'era s'ha dit — va ordenar el majoral als dos missatges — Agafau les riendes que noltros dos vendren darrera darrera fins esser abaix de la costa de Son Garrover.

I asseguts damunt el braç del carro, ajupits davall de les garbes i amb les anques fregant les anques dels muls, en Toni i en Miquel, amb un cop de veu d'arri Moreno i d'arri Blau es posaren en camí amb les dues carretades.

Ja dins el camí d'Horta el majoral i mestre Joan s'assegueren, cada un, damunt l'altre braç dels carros i continuaren el camí cap a s'era d'Horta.

— Miquel ! això mos ha tombat un poc a l'esquerra —va comentar mestre Joan mentre es disposava a asseure's — Però crec que ho arribarem, ara ve bon camí.

Quan varen ésser en dret del pla de les Veles, en els mateixos peus de Bonany, la llum s'intensificà i al cap de pocs moments aparegué a l'horitzó una immensa esfera de foc que en segons omplí de llum i de color tot el territori i la volta del cel d'on s'apagaren a la una les estrelles de la matinada.

— Bon dia tendrem avui. Pareix que voldrà bufar de Llevant— va fer fixar mestre Joan.

— Esperem que no se canviï a Ponent perquè haurem de bufar noltros — hi afegí en Toni.

A punt d'agafar la pujada de les cases d'Horta, baixaren tots quatre. Els dos missatges agafaren les bísties de les cabeçades i amb pas decidit i animat els dos animals aconseguiren de pujar el viatge fins al capdamunt.

— Au, idò, podem descarregar i estendre en voler —va suggerir el majoral.

Col.locaren totes les garbes, una devora de l'altra, damunt la superfície de l'era, que havien deixat a entrada de nit del dia anterior, ben agranada i disposta per a la batuda de la jornada següent. Tregueren els vencills que agruparen en cavallons de deu i després d'haver desjuntit i mentre les bísties espipellaven qualque cosa comestible per la vorera de l'era, es posaren tots quatre amb les forques a embullar les gavelles i els brins de les garbes per tal d'aconseguir una massa més o manco homogènia per a tota l'era.

I assus- suaixí arribà la madona, que els havia sentit des de les cases, amb una senalleta plena amb el berenar de tots. Davall de la figuera de fulles blaves, de bona que anava, tregué un bon plat de trampó que posà enmig del grup damunt unes estovalles on també hi col.locà mitja bufeta de sobrassada i més d'un quart de peça de formatge elaborat a la possessió, una botella de vi i una botella d'aigua. Amb el trinxet, el majoral llescà tot un pa. I disposaren a menjar el trampó i a mullar-hi pa. S'acabaren de posar ben redons amb un bon cantó de pa amb sobrassada i formatge.

— A veure si m'acostau aquest vi que no em puc fer passar per en dins aquesta mossegada — insistí en Miquel.

— Per això també serveix s'aigua —afegí en Toni.

— Venga, manco comèdia, i no la tenguís tan gelosa — reclamà en Miquel.

— Potser no ho creureu, però jo faig més vega d'un bon plat de sopas fetes així com Déu mana que d'un trampó per berenar — puntualitzà mestre Joan.

— Au ! Ja basta al.lot ! En es coll d'aquest Miquel aquesta botella vessa més que una aixeta — digué el majoral.

— I els altres què ? Hem de badar la boca en es vent? —gemegava en Toni que encara romania amb els morros secs.

— I no ... Bon vnetet se mou avui, ja ferem bona feina — comentà mestre Joan.

— Venga idò si mos posam en feina, que ara ja tenim passament fins en tocar migdia — ordenà el majoral.

Els dos missatges anaren a cercar les bísties, a les quals tregueren selletó i reculeres. Amb unes cucales els taparen els ulls i les feren caminar cap a damunt l'estesa de brins.

Mestre Joan:

" S'ennigula i pot ploure
feis pregàries a los Sants
pots amollar es teus cans
que es meus conills van a lloure!"

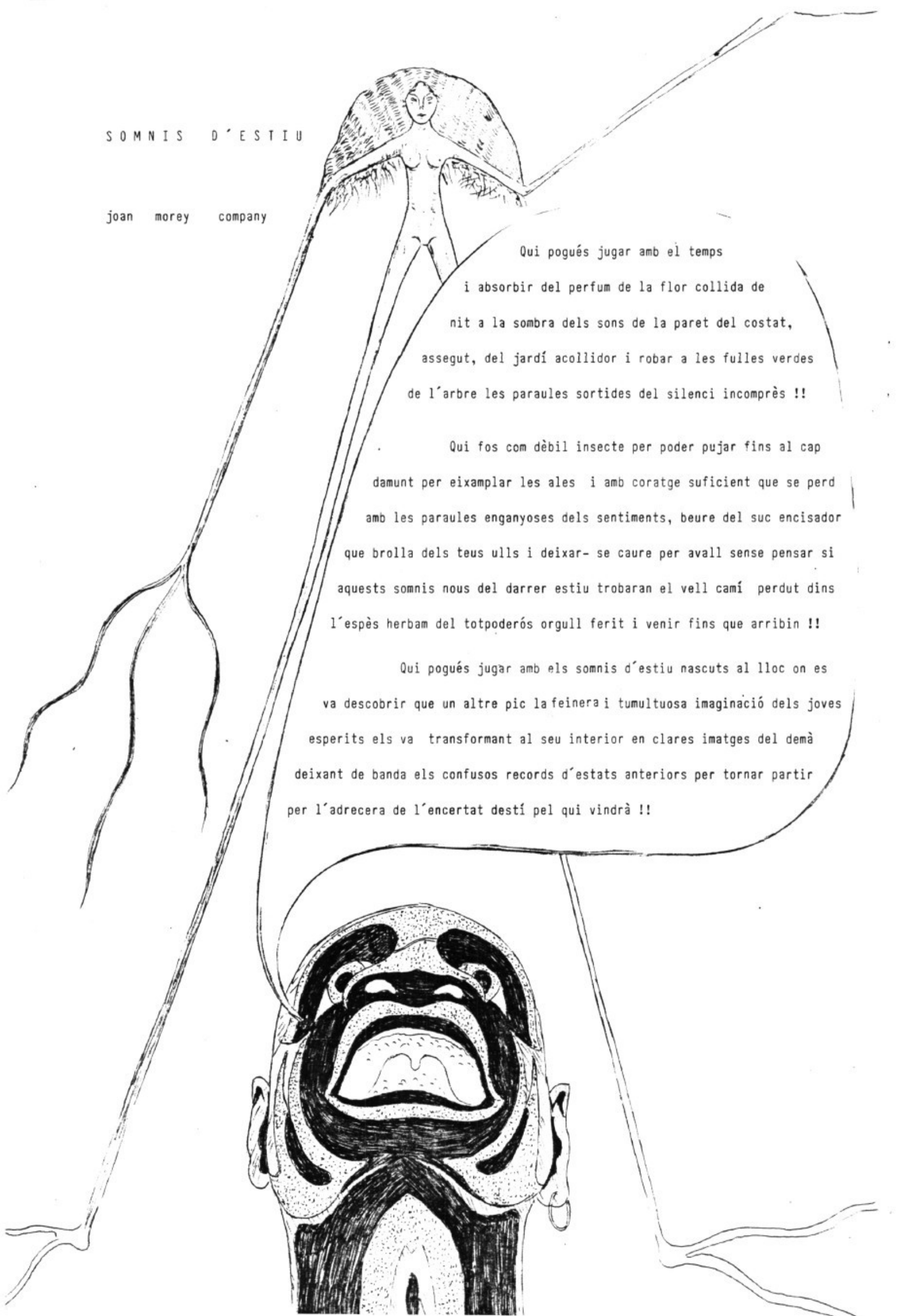

La batuda a Mallorca, segons un gravat de l'obra *Die Balearen*, de l'arxiduc Lluís Salvador.
(Bibl. de Catalunya.)

(continuarà)

SOMNIS D'ESTIU

joan morey company

Qui pogués jugar amb el temps
i absorbir del perfum de la flor collida de
nit a la sombra dels sons de la paret del costat,
assegut, del jardí acollidor i robar a les fulles verdes
de l'arbre les paraules sortides del silenci incomprens !!

Qui fos com dèbil insecte per poder pujar fins al cap
damunt per eixamplar les ales i amb coratge suficient que se perd
amb les paraules enganyoses dels sentiments, beure del suc encisador
que brolla dels teus ulls i deixar-se caure per avall sense pensar si
aquests somnis nous del darrer estiu trobaran el vell camí perdut dins
l'espèr herbam del totpoderós orgull ferit i venir fins que arribin !!

Qui pogués jugar amb els somnis d'estiu nascuts al lloc on es
va descobrir que un altre pic la feineria i tumultuosa imaginació dels joves
esperits els va transformant al seu interior en clares imatges del demà
deixant de banda els confusos records d'estats anteriors per tornar partir
per l'adrecera de l'encertat destí pel qui vindrà !!

Quan sentim a dir que la llengua que nosaltres parlem està molt malament, i que fins i tot pot arribar a desaparèixer, potser no ho creim massa. Però si fa 100 anys haguèssim dit a una persona que tothom sa bria parlar el castellà, que aquesta seria la llengua més emprada a nivells oficials pels mitjans de comunicació, tampoc ho hauria cregut. I és que estam implicats dins un procés de despersonalització de tots els pobles com si es volgués arribar a fer una gran massa de gent sense història pròpia, sense costums propis, i d'aquesta manera controlar-la i explotar-la molt més directament.

Aquest fet passa a Mallorca, a les Illes, als Països Catalans, a altres pobles englobats dins l'Estat Espanyol i a molts d'altres estesos per tot el món. Aquest intent d'aniquilació de molts de pobles ha provocat una reacció anomenada nacionalisme i que a molts de llocs no ha arribat a arrelar fort dins el poble. A Mallorca crec que ha estat així. No hi ha una consciència profunda de defensa de les nostres coses; simplement hi ha hagut concienciació a uns nivells molt restringits (universitat,...) però no entre la majoria del poble mallorquí. La gent no reacciona davant el fet clar de despersonalització que estam sofrint, i això arribant a uns extrems que fa 100 anys haurien estat inimaginables.

I és que ens acostumam a tot. Si seguim així arribarem a una situació que ara pensam que no pot arribar mai. Per tant , crec que manca una concienciació del poble. Hauria d'ésser el mateix poble que reclamàs uns drets que de cap manera s'haurien d'haver perdut. Cap causa pot triomfar si no està ampliament suportada per la majoria de persones. Per exemple una normalització lingüística no se durà a terme gràcies a una llei; per suposat que és imprescindible i pot servir molt, però hi ha d'haver un moviment des de baix, de tothom a on cadascú utilitzi la nostra llengua en tot moment (anuncis a comerços, actes públics, comunicats, a l'escola, a l'ajuntament, parlant amb altres persones baldament no ho parlin, en el treball, en l'esplai,....)

Només d'aquesta manera podem fer que aquest procés d'aniquilació de la nostra identitat se pugui aturar.

HIMNE AL POBLE DE SANT JOAN

Al bell mig de l'illa aimada,
on la calma i ditxa estan,
seus, oh terra consagrada !
oh vila de Sant Joan !

Far de llum sempre apacible,
escampant vius raig d'amor,
t'atreus l'ànima sensible
amb l'encís de ton candor.

Tu ens confortes, santa amiga,
de germanor amb lo llaç,
com una mare que abriga
sos fillets amb tendre abraç.

Una dolçura profunda
se desprèn de tos terrers ,
i un suau encant inunda
tos pujols, plans i carrers.

La llum te vesteix de festa
dins un ritme de color,
i al damunt l'àuria vesta
va planant la serenor.

Tos camps han aquella estranya
fecunditat triomfant,
i llur prolífica entranya
s'obri al nostre esforç constant.

Tu ets record de placidesa,
qui nos dius d'un temps millor;
tu ens remembres l'honradesa
d'una estrènua avior.

Tan serena com austera,
de tota virtut mirall,
pacífica, dreturera
i amiga del sant treball.

Com la viola boscana,
que s'abscondeix amb afany,
tu la gràcia sobirana
amagaves a l'estrany.

Mes ta súbita creixença,
plena d'ànsies i d'ardor,
ja en la pàtria renaixença
t'ha donat siti d'honor.

Oh del cor pàtria adorada !
te voldriem tot potent,
te voldriem honorada,
venturosa, omniscient.

Te voldriem afanyosa
per millorar fent esforç,
te voldriem freturosa
de nous triomfs i nous llors.

Cada cor serà una ara,
on t'oferirem tribut
i precés, perquè avencis, Mare
Pàtria, en sebre i en virtut.

I sies noble i gloriosa,
ton nom sempre beneït,
i sies forta i ditxosa,
preservada de l'oblit.

Que amb la fe i treball per guia,
un poble es fa ardit i gran,
com nostre cor te voldria,
oh vila de Sant Joan !

I essent bona i essent justa,
no et mancarà en l'afllicció
l'auxili d'aquella augusta
Verge de Consolació.

El grup majoritari de l'Ajuntament de Sant Joan té por. Una por ancestral a lo desconegut, a lo nou, al que pot succeir d'aquí endavant. Aquesta por es manifesta clarament en certes conductes i paraules que demostren una ostentació d'un poder que està fortament amenaçat.

Si llegim la salutació del nostre batle a la memòria municipal 1.983-84 (repartida als ciutadans durant les festes patronals), observam tot d'una que més bé pareix un míting polític de presentació de candidatura que unes paraules de presentació d'una memòria municipal. Però encara ens cridarà més l'atenció certes frases intercalades per mig de l'escrit que eludeixen (sense anomenar- los) a certs grups del nostre poble que volen confondre a la bona gent, gent d'obrar recte i precís. Així podem llegir:

" .... tampoc ens deixarem trepitjar inutilment per els que amb la mentida pretenen difamar i confondre la nostra rectitud d'intencions i el nostre apreci a la veritat a la qual sempre ens hem proposat servir ". pag 10 de la memòria municipal de Sant Joan 83- 84.

A una altra banda, segons diu, sembla que es volen convèncer a ells mateixos de que ho fan bé, i a la pag 9 llegim:

" Aquesta actitud de servei que proclamam amb obres concretes a la vista de qualsevol santjoaner haguera estat la mateixa si haguèssim estat col.locats a l'oposició ja que creim que ningú està legitimat per obstaculitzar el desenvolupament i modernització d'un poble imposant uns criteris personals i pertidistes que atures la espontaneïtat democràtica i fan mal bé la convivència neta i agradable d'una comunitat ". *

Però el fet que crida més l'atenció és el succeït a les passades festes patronals del nostre poble en relació a l'exposició del Saló d'Actes de l'Ajuntament. No pretenc criticar ni alabar la postura del regidor del P.S.M., ni de l'O.C.B., ni de l'empleat municipal. El que vull atacar és l'abús de poder per part del grup majoritari.

El programa de festes patronals de Sant Joan deia:

A les 20 h - A l'Ajuntament obertura de les exposicions de maquetes realitzades pels estudiants de disseny de l'Institut Mossén Alcover de Manacor, i pintures i dibuixos d'autors locals.

El que no deia el programa era que aquesta exposició s'havia otorgada i responsabilitzat d'ella el regidor del P.S.M. I que aquest

a la seva vegada havia compromès a l'O.C.B. de Sant Joan en el muntatge i feines d'exposició.

Una vegada posat en marxa l'endiumenjat de l'exposició, els encarregats d'ella trobaren a bé exposar dibuixos, escrits i exemplars de la revista local Mel i Sucre (editada per l'O.C.B.) per un parell de raons ben concretes:

- Sortia al carrer el nº50 (número extraordinari) on s'hi trobaven dos articles i la portada que feien referència a festes patronals populars.
- Se pretenia vendre exemplars d'aquest número per subsanar les deficiències econòmiques de la tresoreria que regula l'edició Mel i Sucre.

Per tot això és que es va penjar (además dels exemplars i dibuixos de la revista) un cartell anunciador del principals articles escrits a la revista extraordinària i el preu de venda de la mateixa.

La reacció no es va fer esperar. El primer vespre de l'exposició (24- 08- 84) un regidor del grup majoritari va dir a l'encarregat d'ella, que allò no estava bé i que s'havia de retirar, ja que dins l'Ajuntament no s'havia fet mai cap tipus de propaganda. Com que ningú li fes cas, un poc més tard visità l'exposició un empleat municipal, i al·legant que cumplia ordres d'una autoritat competent va incitar a despenjar el cartell. Ningú va tocar res, però lo endemà dematí havia desaparegut el cartell anunciador i preguntat el municipal de qui havia rebut ordre va dir que no ho podia dir.

Els organitzadors col·locaren al mateix lloc un altre cartell que deia que allà, el dia abans, hi havia un altre paper però que havia desaparegut. El dimarts horabaixa (dia 28), tornà visitar l'exposició el mateix empleat diguent que per ordre d'una autoritat competent s'havia de despenjar el nou cartell i sense al·legar cap motiu així es va fer. Si bé, i pressionat pels encarregats de l'exposició que allà es trobaven, va dir qui era el qui li donava les ordres.

El regidor del P.S.M., en vistes als aconteixements que estaven succeint, va decidir tancar l'exposició i va col·locar un lletrero a l'entrada diguent que l'exposició quedava tancada per desavenències entre una autoritat competent i els organitzadors. Lo endemà (dia 29) el regidor del P.S.M. va decidir tornar obrir l'exposició i així es va fer.

Un altre any, crec que l'Ajuntament a l'hora d'otorgar poders a les diferents entitats del poble per organitzar actes per les festes, els hauria de dir: " Podeu fer i organitzar el que vulgueu,..... sempre que a noltros mos caigui bé ". Així un sabria a que s'ha d'atendre..

" UN ANY CULTURALMENT PERDUT "

Tot i que els resultats de les primeres eleccions autonòmiques al Parlament de les Illes Balears no foren gaire favorables pels qui aspirem a fer de l'autogovern una eina útil i eficaç per a la reconstrucció nacional dels pobles de les Illes Balears i Pitiüses, des de la perspectiva institucional, cultural i socioeconòmica, la postura de l'Obra Cultural Balear, en aquests primers quinze mesos d'autonomia, ha estat de prudent espera, de silenci contingut, d'activitat vigilant i d'observació total del que realitzaven i duïen a terme les nostres autoritats culturals.

Però transcorregut més d'un any d'aquella fita històrica, no ens queda més remei que realitzar públicament un balanç de la tasca cultural que ha duit a terme el Govern Autònom, un balanç cultural que nosaltres no podem qualificar més que de negatiu per a la normalització de la nostra llengua i cultura.

I així en aquest balanç negatiu, el que ens demanam, en primer lloc, és si existeix una política cultural definitiva i coherent. Efectivament, quin és el model del projecte cultural que se pretén dur a terme? Hom té la sensació i la impressió que no se sap què fer amb això que anomenam " Cultura " Cap on ens dirigim? Quina és la finalitat de les "activitats culturals" que es realitzen? La política de "fer coses " no és, en la majoria de les vegades, més que una justificació que amaga la incoherència d'unes propostes, la indefinició d'un camí a seguir i la manca d'uns objectius clars. I, d'aquesta manera, la política cultural queda reduïda a un mostrador d'activitats, a un espectacle de focs d'artifici on l'estètica del producte és el que importa. En definitiva, i per començar, constatarem l'absència d'un projecte cultural clar i definit, que s'articuli amb la nostra realitat històrica, política i social.

En segon lloc hem de destacar l'absència d'una política clara, decidida i enèrgica de normalització lingüística; i aquest fet resulta encara més greu, si tenim en compte la situació d'emergència en que es troba la llengua catalana a les Illes Balears en tots els aspectes i nivells: ensenyament, mitjans de comunicació social, administració pública, etc. Els nostres governants estan mostrant una absoluta inconsciència en la defensa del nostre patrimoni lingüístic. El Govern Autònom no pot oblidar el manament de l'article catorze de l'Estatut: " La normalització lingüística de la llengua catalana serà l'objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma " . Els polítics de la Conselleria de Cultura semblen ignorar la situació d'inferioritat en que es troba la nostra llengua. Els exemples resulten en aquest context ben evidents i clars: una insuficient aplicació de l'insuficient (valga la redundància) Decret de Bilingüisme tant a nivell quantitatiu com a nivell qualitatiu en tots els nivells educatius i tipus de centres docents; la manca, encara, d'una Llei de Normalització Lingüística, l'absència d'una infraestructura mínima que possibiliti la promoció de la nostra llengua, la inexistència d'una coordinació entre el Govern Autònom, els Consells Insulars i els Ajuntaments en aquesta matèria, etc. Però els nostres responsables culturals tenen la consciència tranquil·la amb una sèrie de declaracions buides, abstractes i que no comprometen a res; qualche cartell, una sèrie de cursos de llengua, alguna entrevista cultural, etc: aquesta és la seva normalització . I quasi sempre la defensa de les nostres modalitats lingüístiques, oblidant que aquesta és una obligació que es deriva de l'Estatut d'Autonomia. Tota la resta són " jocs florals " que intenten amagar la unitat de la llengua catalana. Els qui hem utilitzat i seguim utilitzant quotidianament aquestes modalitats no necessitem fer-ne cap defensa " verbalista i demagògica ", l'hem feta sempre i la seguirem fent, però no amb paraules, sinó amb fets. No necessitem lliçons de ningú en aquest aspecte i més quan els qui ens la volen donar, no tenen l'autoritat moral suficient per fer-ho.

Però hi ha més encara. I és que la política cultural va més enllà d'unes competències transferides. Així, en tercer lloc, hem d'assenyalar l'absència d'una política clara en relació als mitjans de comunicació social,

autèntica pedra de toc en la perspectiva de la normalització lingüística i cultural. I quan deim mitjans de comunicació social ens referim a la política en relació a la premsa, la ràdio, la televisió, el llibre, el cinema, els vídeos, la nova tecnologia, etc. L'anàlisi del que s'ha fet en aquest terreny no pot ésser més negatiu i depriment. Els nostres dirigents culturals no poden oblidar que, si es perd la " batalla " dels mitjans de comunicació social, es perdrà de forma inevitable la " guerra " de la normalització lingüística. La manca de voluntat política i de sensibilitat lingüística de la Conselleria de Cultura i de tot el Govern del Sr Cañellas envers al tema de la IV3 de Catalunya és una prova evident dels entrebancs - explícits o implícits - que s'estan posant per poder veure voluntàriament uns mitjans de comunicació social en la nostra llengua. La normalització de la llengua catalana, com a llengua pròpia de les Illes Balears, exigeix l'existència d'una ràdio, d'una premsa, d'una televisió, una cinematografia i uns vídeos que parlin en català; i també exigeix fer efectiu l'Estatut d'Autonomia de les Illes en tot el que significa la realització d'acords i de convenis de col.laboració amb les comunitats de parla catalana.

Però encara podem analitzar més coses. El grup de persones que dirigeix la política cultural de les Illes Balears mostra un absolut desconeixement de la realitat cultural il·lenca en totes les seves dimensions i perspectives. I, a més, la seva actitud resulta absolutament tancada respecte de la societat mallorquina. No existeix cap política real de la participació de les entitats culturals en la definició i aplicació de la política a seguir en aquest terreny de la cultura. Fins i tot, es pot parlar d'una actitud d'ignorar les esmentades entitats. La postura de prevenció i de por de la Conselleria respecte del món de la cultura és una prova clara de desconeixement, d'incomunicació i d'inseguretat.

I podríem parlar encara de més coses. Podríem parlar de la deficient política de promoció del llibre en la nostra llengua. Podríem parlar de la inexistència de política i de preocupació en relació a les biblioteques. De la nul·la política en relació a la creació d'una infraestructura teatral. Manca d'una política musical definida i amb objectius clars,...

Un balanç negatiu, un any perdut, un desencís creixent, una desesperança envers la nostra autonomia, un desencant en relació al que es podria fer i no es fa. I, si per una part hem assenyalat l'absència d'una política cultural per part del Govern Autònom, per altra part ens trobam amb una manca d'alternatives clares en aquesta situació per part de les diverses entitats.

I el nostre país, la nostra comunitat necessiten una política cultural que partesqui i assumesci la realitat pluralista del nostre poble, tant des d'una dimensió històrica, com des d'una dimensió actual. Volem i necessitam una política cultural que arranqui de la vida, de la feina i dels problemes viscuts per la gent del nostre poble. Que tenguí en compte la integració dels immigrants dins la nostra societat, respectant la seva tradició cultural. S'ha de rompre la colonització cultural que patim, i que oposi a l'individualisme, la solidaritat i la convivència; que superi el divorci entre vida i cultura, entre cultura oficial i realitat social. Volem i necessitam una cultura en llibertat i participació, i que doni prioritat a la creació de centres d'emissió i de producció cultural enfront del dirigisme unilateral i institucional.

Volem i necessitam amb urgència - ja no podem esperar més, el demà és per nosaltres massa tard - una política cultural que normalitzi l'ús prioritari i hegemònic de la nostra llengua en tots els àmbits de la vida social. Cal articular, per tant, un projecte cultural que sigui una veritable eina de crítica i de transformació, una eina d'alliberament individual i col·lectiu, una eina, en definitiva, d'alliberament nacional del nostre poble. Per dur endavant i construir aquest projecte cultural, la col.laboració de l'Obra Cultural Balear serà total.

Un any, per tant, perdut i sense esperances de recuperació.

- Un horabaixa d'estiu un turista alemany, que estava de vacances a Can Picafort de Mallorca, morí d'una certera i profunda guinavetada al cor que li seccionà l'aorta. Ningú pogué fer res per salvar-li la vida. El mòvil de l'assassinat fou només el de voler-li prendre una cartera de mà amb doblers, i com que ell es resistís, li costà la vida.

Ningú sap perquè ni perquè no, però la Guàrdia Civil detingué un jovenet de 15 anys de Petra com a presunt autor de la punyalada. La premsa illenca anuncià amb grossos titulars i molta pompa (uns dels diaris arribà a escriure amb lletres com el puny "EL ASESINO DEL TURISTA ALEMAN ES UN JOVEN DE PETRA ") la detenció, juntament amb la d'un altre jove de 20 anys com el seu còmplice. Se parlava de consum de droga, de la necessitat d'adquirir doblers, del caracter rebel,... Poc temps després la Guàrdia Civil amollava el jove per considerar que no havia estat ell.

- A final d'estiu, a punt d'acabar la temporada taurina i a la localitat cordovesa de Pozoblanco, un bou aficà la banya esquerra a la cuixa dreta del torero Paquirri. La banya s'anà clavant per amunt i per endins amb les embatudes del bou, esqueixant la massa muscular de la cuixa i rompent quasi totes les venes importants d'aquesta part del cos. Ningú pogué fer res per salvar la seva vida, morí poc temps després (dessaganat i d'infart).

I resulta indignant que al temps que esteim, se consideri l'espectacle de sang i arena com a Festa Nacional, i que encara sia possible que mori una persona dins una plaça de toros. Ni en els millors temps dels gladiadors del circ romà.

- Any d'olimpiades, any d'esport arreu del món, de rivalitats, de rècords,... La notícia s'estengué ràpidament per la premsa arreu del món. Un dels monstres mitològics de l'esport a la darrera dècada està afectat de la malaltia de Parkinson, (aquesta apareix a causa de lesions degeneratives dels nuclis del sistema paleoestriat de la tija cerebral). El popular i famós boxador Cassius Clay és el malalt.

La boxa consisteix en uqe dues persones se peguen, sobretot pel cap, fins que un dels dos guanya. Alguns d'aquests practicants han mort en combat, altres han quedat afectat per tota la vida. Ara ha arribat l'hora de l'ídol. P areix evident que la causa del seu mal són els 29.000 cops rebuts (inclús saben el número) al llarg de l'àmplia i dilatada carrera d'aquest personatge.

P A S S A T E M P S

ENCREUAT .-

Horitzontals: 1.- Popularment, possessió de la nostra vila on hi ha la " Cova Fosca " i la " mata escrita ". Que es tic acabant. 2.- Es imprescindible per fer un sequer. 3.- Els anglesos en prenen una infusió a les cinc en punt de l'horabaixa. Que té que veure amb la realitat. Mil en romà. 4.- El Diccionari General de la Llengua Catalana en diu: " és un instrument de diver ses formes que serveix per a debanar fil i fer troques! Una cosa que ens agrada, és una cosa ..... 5.- Erre. Mel - Sucre. Bar petit. 6.- Població d' Alacant on l'equip de futbol té fama de tenir molta moral. Tercera vocal. Sempre va davant les al tres. 7.- Has estat ..... Les abelles ho treuen de les flors i en fan mel. 8.- Gloria in ..... Deo. 9.- Fas servir alguna co sa. Ni meus ni teus.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

Verticals .- 1.- Serveix per eliminar les rates. 2.- En- tre altres en tenen les aus i els avions. Nosaltres sovint sovint sovint no ens ho podem permetre. 3.- Italian Bitter. Martelleig damunt alguna cosa. cnessiviE lacisum tnujnoC (←). 4.- Va per l'aire. A la mar sempre n'hi ha, o moltes o poques, grosses o petites. 5.- Nota musical. Gabriel. 6.- Arriba a la fi. C.S.U. 7.- Po ssible nom d'una malaltia, pel moment inexistent, relacionada amb els colors. 8.- ____ ~ D C , conjunt anglès. Símbol químic del neó . Va sortir al Bestiari, " Mel i Sucre " num- 15. 9.- El segon punt d'una enumeració de fets. Un dels actes més repugnants que pot cometre una persona, i que a certes pel·lícules se sol presentar com una heroïcitat. A " Sant JOan " n'hi ha una.

SOPA DE LLETRES .-

U S M N D I A V A N U V I E T
I G A A N A R A A L A C A U U
S A R B D E L N A V I L D A G
P E I R A A R E R E G R L A R
R U O N S T P M A P E E R S U
S E L R A C E A I P D E U M G
B E U Q U S I R N N T B U R N
E M E N Q T A O C C O U N S O
L E G U U I S R E O S R T A S
O M I P A E R L A F I I I R E
S D M A O D E L N O S X T R D
A O B X I U B M A C A O T L E

Cercant per aquí en mig hi trobareu els mals noms dels regidors del nostre Ajuntament. Llavors podreu desxifrar un missatge secret.

Diumenge

7

**Octubre
1984**

Peña Motorista

SANT JOAN

A las 15'30 horas:

XVII FESTIVAL DEL MOTOR

GIMKAMA MOTOCICLISTA

SLALOM AUTOMOVILES. - Trofeo MIGUEL FIOL

15 Trofeos en disputa: Inscripciones en Peña Motorista S. Juan

A las 18 horas:

FESTA DE'S BUTIFARRO

FESTA TÍPICA I POPULAR A ON

TOTHOM S'HITROBA BÉ

Xirimies - Dimonis - Caps Grossos - Fogarons

Ball de Bot.- Agrupació: Grup PUIG DE BONANY-PETRA

Cançò

MUSICA NOSTRA i

Mallorquina

TOMEU PENYA

amb el seu grup: Carritx i Roses

Ball Modern:

Orquesta MACAO

**COQUES - Vi - SA GRAN TORRADA
DE BUTIFARRONS I LLENGONISSES**

